

Gemeente Amstelveen
Gemeentelijk beschermd stadsgezicht
redengevende omschrijving

adres : Plantsoen Laanhorn 1 tm 22 (Randwijck)
postcode : 1181 BE
naam object : Woningbouwcomplex bestaande uit 22 woningen
kadastraal : sectie H nrs 4287 tm 4294, 3665, 3765 tm 3767, 3676 tm 3678, 3929 tm 3933, 3951 tm 3953 (woningen) en H 4643, H 4644 en H 3689 (openbare ruimte).
bouwjaar : 1930 tm 1935
architect : A.R. de Vries & W. Pool

Afbeelding 1

Afbeelding 2

Gemeentelijk beschermd stadsgezicht

De bedoeling van een beschermd stadsgezicht is dat het straatbeeld, het karakter en de hoofdstructuur van het beschermde gebied in stand blijft, en dat de functionele ontwikkeling in hoofdlijn blijft aansluiten op de historische ontwikkeling. Het doel van een aanwijzing is niet om het gebied te ‘bevriezen’ of ‘op slot te zetten’ en de individuele panden in het gebied zijn niet per definitie beschermd als gemeentelijk of rijksmonument. De bescherming van het stadsgezicht heeft tot doel om ontwikkelingen en veranderingen aan gebouwen, zichtbaar vanuit het openbaar gebied, of de openbare ruimte zelf in het beschermde gezicht meer bewust te doen toetsen aan de historische karakteristieken van het cultuurhistorisch waardevolle gebied.

Voor panden binnen een gemeentelijk beschermd stadsgezicht geldt de bescherming voor gevels en dakvlakken gericht naar de openbare ruimte. Voor wijzigingen aan deze onderdelen is een omgevingsvergunning nodig. Dit geldt niet alleen voor wijzigingen aan het gebouw, maar voor alle wijzigingen met invloed op het straatgezicht, zoals erfafscheidingen, bijgebouwen en werkzaamheden aan de openbare ruimte. Voor onderdelen die niet zichtbaar zijn vanaf de openbare ruimte, gelden de gewone regels uit de (omgevings)wet. Het interieur van panden binnen een gemeentelijk beschermd

stadsgezicht is geen beschermd onderdeel. De vergunningsvrije werkzaamheden zoals ingesteld door het Rijk, blijven van toepassing binnen een gemeentelijk beschermd stadsgezicht. Ook regulier onderhoud, waarbij het uiterlijk aanzien niet wijzigt, is en blijft vergunningsvrij.

Beknorte beschrijving

Het plantsoen Laanhorn bestaat uit een min of meer vierkant plantsoen, waar op drie van de vier hoeken straten aansluiten. Daartussen liggen blokken met eengezinswoningen. Aan de noordzijde (nummers 11 tm 14) ligt een blok met vier woningen. Aan de oostzijde (nummers 15 tm 22) ligt een blok met 8 woningen. Aan de zuid- en de westzijde van het plantsoen (nummers 1 tm 10) ligt een doorlopend blok met 10 woonhuizen. Aan dit blok zitten aan de zuidzijde woningen aangesloten aan de Margriete van Cleveaan, aan de noordzijde gaat de rij woningen door aan de Laanhorn. In de zuid-westelijke hoek van het vierkante plantsoen sluit geen straat aan, maar volgt de bebouwing een afgeschuinde hoek in de rooilijn.

Het Plantsoen ligt te midden van de wijk Randwijck, en vormde de hoofdingang van de wijk, vanaf de Amsterdamseweg.

De bebouwing bestaat uit twee bouwlagen en een kap. Het complex heeft per blok een symmetrische opbouw en elk blok heeft een gevelindeling die wordt gedomineerd door opvallende puntgevels. De gevels bestaan uit schoonmetselwerk in een hardgraauw handvorm baksteen in waalformaat. Het doorgaande zadeldak - evenwijdig aan de straatas – is gedekt met ongeglazuurde zwarte pannen. De voortuinen worden door lage gemetselde muurtjes gescheiden van de straat. De woningen zijn in de eerste helft van de jaren dertig gebouwd in een vrij ingetogen variant van de Amsterdamse School-stijl. Deze stijl is typerend voor het werk van de architecten De Vries & Pool en sluiten aan bij de opzet voor de gemeente in de jaren dertig. In deze jaren probeerde de gemeente Amstelveen de welgestelde Amsterdammers uit de volle en drukke hoofdstad te lokken met ruime woningen in het groen.

- exterieur

De woningen hebben twee bouwlagen en een kapverdieping, die bij de eindpanden meer het karakter van een vliering heeft. De voorgevels zijn opgetrokken uit hardgraauw handvorm baksteen (haalformaat). Het doorgaande zadeldak - evenwijdig aan de straatas – loopt bij de eindpanden door over de tweede laag, waarbij de panden in het voorste dakvlak een dakkapel bezitten; bij de eindpanden is deze breed en vierdelig op de eerste verdieping en een excentrisch dakraam op de vliering. De vier tussenpanden in het midden - met een langskap en een dakkapel met een dubbelraam – (waar nr 20 deel van uit maakt) zijn aan elkaar gelijk wat betreft omvang en uitvoering. De rechthoekige houten voordeuren liggen onder een luifel terwijl het metselwerk aan de zijkant is uitgevoerd in strekken.

Deze tussenpanden hebben tweelaagse erkers waarvan de indeling op de begane grond gelijk is aan die van de woningen met een puntgevel, n.l. het metselwerk van de taps toelopende erker op de begane grond loopt door in de borstwering op de tweede

bouwlaag; de erker heeft beneden smalle hoge enkelruits ramen onder bovenlicht aan de zijkanten en dubbele openslaande deuren aan de voorzijde; op de tweede bouwlaag is hierboven een venster met een stolpraam aangebracht en is aan weerszijden een enkelruits zijraam aangebracht. Boven de voordeur bevindt zich eveneens een venster met een stolpraam.

De vensters op de tweede bouwlaag liggen direct onder de gootlijst met een aanzienlijk overstek, die tevens als afsluiting van de bovenkant van de erkers dient.

De daken zijn gedekt met ongeglazuurde zwarte pannen.

In 1993 zijn de woonhuizen in opdracht van de Rijksluchtvaartdienst geïsoleerd in verband met geluidoverlast door Schiphol.

Criteria

Bij de aanwijzing van objecten als gemeentelijk beschermd dorpsgezicht worden de navolgende criteria in aanmerking genomen:

situeringswaarde: A-3, B

architectonische betekenis: A

historische betekenis/cultuurhistorische waarde: A

- Uitwerking:

Situeringswaarde*

A-3 van belang als onderdeel van een historische stedenbouwkundig concept

B van belang als onderdeel van een complex

Architectonische betekenis**

A de stilistische betekenis als goed voorbeeld van de kwaliteit van de gevelcompositie en

inspelen op de naaste omgeving

Historische betekenis/cultuurhistorische waarde***

A van belang als herinnering aan een historische ontwikkeling in het verleden

* de situeringswaarde als onderdeel van een voor-oorlogse ontwikkeling in de 20'er jaren die geleid heeft tot de aanleg van Randwijck als 'tuindorp' en de hoofdvorm ervan

** het complex heeft waarde door de betrekkelijke gave exponent van de sobere Amster-damse school-stijl, vooral van belang vanwege de gevelcompositie in relatie tot de openbare ruimte. Het is tevens van waarde als ontwerp van de architecten De Vries & Pool

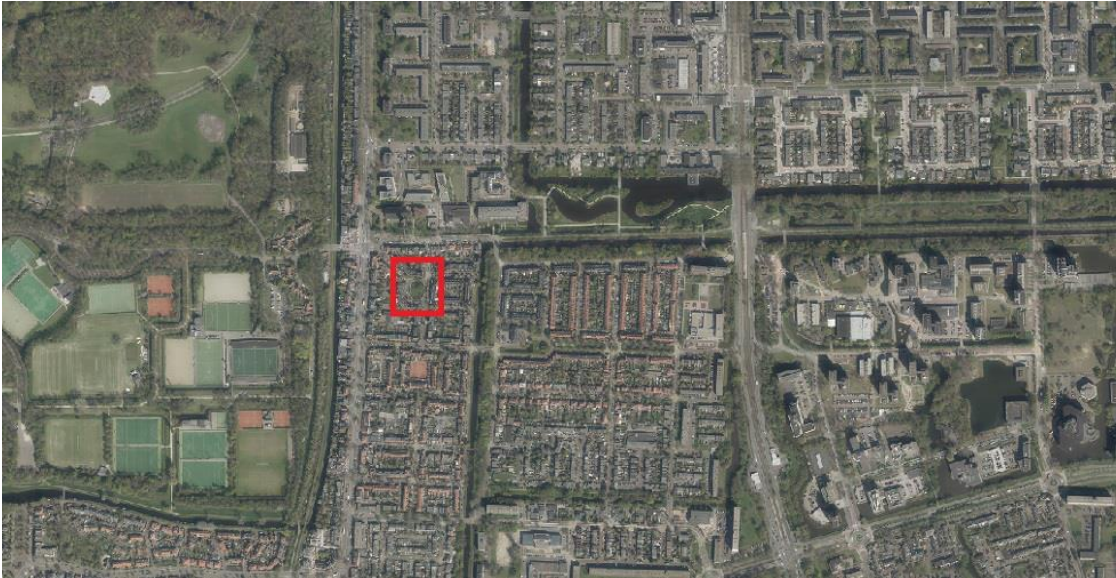
*** de externe architectonische opzet van het geheel als ensemble en onderdeel van een complex; van belang als herinnering aan een ontwikkeling in het verleden

Specifiek beschermingswaardige onderdelen:

Van het pand kunnen de navolgende aspecten als kenmerkend en derhalve als beschermingswaardig worden aangemerkt:

- pand: hoofdvorm met positionering van de architectonische onderdelen, materiaalgebruik en detaillering in de gevels.
- gevels: het metselwerk uitgevoerd in hardgraauw baksteen met de kenmerkende detaillering; ook de raamvormen in de gevels bepalen in hoge mate de verschijningsvorm van het geheel evenals de erker, de luifel boven de entree en de ruime overstekken van de gootlijst van de tweede bouwlaag de (voor)gevel en het bouwvolumen zijn grotendeels gaaf bewaard gebleven
- dak: het doorgaande zadeldak
- Openbare ruimte: Het centrale groen ingeplante plantsoen (grasveld met daarin plantvakken met bomen en struiken) te midden van de woningblokken.

Situatie:

Documentatie:

Afbeelding 3

Afbeelding 4

Afbeelding 5

Afbeelding 6

Foto's gemaakt door Willemijn Paijmans, adviseur Cultureel Erfgoed gemeente Amstelveen, op 22 maart 2017.